

Nuvela istorica - Alexandru Lapusneanu

Nuvela Alexandru Lapusneanu a fost publicata in martie 1840, in primul numar al revistei "Dacia Literara" sub titlul "Scene istorice din cronicile Moldovei. Alexandru Lapusneanu".

Opera de fata este o nuvela, specie literara a genului epic, mai ampla si mai complexa decat shita, mai scurta si mai simpal de cat romanul care infatiseaza o perioada semnificativa din viata unui personaj. Aceasta se caracterizeaza prin faptul ca prezinta o actiune ampla, defasurata, uneori, pe mai multe planuri. Astfel, nuvela debuteaza cu intoarcerea in tara a lui Alexandru Lapusneanu, hotarat sa ocupe tronul tarii pentru o a doua domnie. Aproape de granita tarii, domnitorul este intampinat de cei 4 boieri ce-l tradasera: Motoc, Stroici, spatarul Spancioc si postelnicul Veverita. Acestia incearca sa-l convinga pe domnitor sa renunte la dorinta de a ocupa tronul tarii deoarece poporul nu-l doreste. Alexandru Lapusneanu nu renunta la ideea sa, afirmand ca doreste sa ocupe tronul tarii cu orice pret.

Insaunarea lui Lapusneanu nu intampina nici o piedica deoarece Tomsa, fostul domnitor, fugise in Valahia. Noul domnitor este primit de norod cu speranta. Prima masura pe care o ia acesta e aceea de a arde toate cetatile Moldovei in afara de Hotin cu scopul de a se razbuna pe boieri, pe care la cea mai mica greseala ii omoara fara mila. Doamna Ruxandra incearca sa-l induplece sa crute vietilr boierilor, gandindu-se la credinta in Dumnezeu. Cu riscul de a fi pedepsita cu moartea, doamna Ruxandra ii relateaza vorbele rostite de o vaduva cu 5 copii, care a amenintat-o ca va da seama pentru faptele sotului ei.

La auzul rugamintii, Lapusneanu ii promite ca a doua zi ii va dea leac pentru frica, iar peste doua zile nu va mai vedea asemenea privelisti sangeroase.

Domnitorul da de veste tuturor boierilor sa participe impreuna la slujba de la Mitropolie, dupa care sunt invitati sa pranzeasca la curte cu scopul de a se impaca. In bisrica Lapusneanu intra dupa ce slujba a inceput, iar dupa sfarsitul acesteia se inchina la icoane si saruta cu mare smerenie moastele Sf. Ioan. Apoi se suie in strana si se caiest e de faptele sale promitandu-le ca le va aduce pace. Mai mult, domnitorul le cere boierilor iertare si apoi ii invita la palat. Banuind intentile necurate ale lui Lapusneanu Troici si Spancioc fug din tara. Ospatul se transforma intr-un macel in care sunt ucisi 47 de boieri.

Anuntati de ceea ce se petrece, poporul vine al palat amenintand sa forteze portile. Toate nemulțumirile norodului se indreapta spre Motoc, cauza tuturor relelor, de aceea poporul cere intr-unglas capul lui Motoc. Alexandru Lapusneanu il arunca pe motoc multimii care omorandu-l pe boier se razbuna pe suferintele indurate.

Dupa ce Motoc este ucis, domnitorul porunceste sa fie taiate toate capetele boierilor si din acestea sa faca o piramida pe care o va arata domnei Ruxandar pentru a-i da un leac de frica. Dupa ce toti boierii sunt ucisi, Lapusneanu trimite sa fie cautati Spancioc si Stroici, insa acestea trec granita, dar nu inainte de a-i trimite domnitorului ca se vor mai vedea inainte de a muri.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Timp de 4 ani Alexandru Lapusneanul nu a mai taiat capetele boierilor, dar nascocise alet moduri de a-i schingui.

Aflat in cetatea Hotinului, domnitorul se imbolnaveste grav si doreste sa se calugareasca. Mitropolitul ii indeplineste dorinta, dandu-i numele de Paise. Domnitorul se trezeste din lesin si dandu-si seama ca a fost calugarit ii amenita pe toti cei din jurul sau. Ingrozita de amenintarile sotului ei, doamna Ruxandra, acceptat sfaturile lui Spancioc si isi otraveste sotul.

O alta caracteristica specifica nuvelei este faptul ca accentul este pus pe personaje si pe conflictele dintre ele si nu pe actiune. De aceea personajele prezente in opera de fata au un caracter bine definit, stiindu-se chiar si cele mai ascunse insusiri. Astfel, Alexandru Lapusneanul, personaj principal, are un spirit complex, perfect integrat in mentalitatea epocii, guvernand Moldova intr-un mod absolutist. El stie sa se foloseasca de cei din jur pentru a-si atinge scopul, este sadic, ii place sa ucida si sa chinuie, este cinic, oferindu-i sotiei sale un leac de frica, sfideaza nu numai lumea ci si sacrul (scena din biserica). Un alt personaj, boierul Motoc, este simbolul boierului prefacut, lingusitor, insabil in gesturile sale, considerat de autor "invechit in zile rele". Doamna Ruxandar este prezentata in antiteza cu domnitorul. Ea este inspaimantata de tot ceea ce se petrece in jurul ei, de aceea ea recurge la a-si omora sotul pentru a scapa de chinurile pe care acesta le impunea. Scriitorul surprinde cu mult finete si psihologia multimi in secventa in care poporul, adunat la portile palatului, isi exprima nemulrumirile.

Conflictele prezente intre personajele nuvelei sunt specifice timpului in care au loc. Astfel, personajul principal, Alexandru Lapusneanul, este in permanent conflict cu boierimea, aici reprezentata de cei patru boieri: Motoc, Veverita, Spancioc si Stroici. La randul sau, boierimea este in conflict cu poporul, mai precis Motoc este vazut ca motivul pentru care poporul trebuie sa indura atata suferinta.

Daca povestire avea un grad ridicat de subiectivitate, nuvele se caracterizeaza prin obiectivitate. Naratorul nu se implica in evenimente si nu le comenteaza, ne facandu-si simtita prezenta. De aceea naratiunea, in nuvela "Alexandru Lapusneanul" se face la persoana a-III-a, naratorul fiind omniscient. Nuvela retine atentia si prin constructia sa echilibrata (imbinarea perfecta a dialogului cu naratiunea), ceea ce aduce aminte de operele clasice.

Capacitatea lui C. Negruzzi de a realizascene dialogate asemenea unei piese de teatru, scoate in evidenta obiectivismul de care nuvela "Alexandru Lapusneanul" da dovada. Totodata se acorda si o atentie deosebita amanutului sugestiv care are rolul de a anticipa evenimentetele. Un exemplu este secventa din biserica unde domnitorul vine imbracat cu multa pompa si purtand zale, sugerand macelul care va urma.

Caracterul istoric al acestei nuvele reiese din faptul ca actiunea prezinta evenimentetele sangeroase din timpul domniei lui Alexandru Lapusneanul, domn al Moldovei intre anii 1564-1569.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

Un alt argument in favoarea caracterului istoric al nuvelei este si prezenta elementelor romantice inspirate din trecutul istoric. Exemple ale acestor elemente sunt: caracterul puternic al personajului principal, introducerea in opera a poporului, se cultiva antiteza intre personaje (Lapusneanul-Ruxandra), etc.

Nuvele de fata, prin continutul sau, este deosebit de semnificativa pentru literatura romana, ea urmand indrumarie facute de Kogalniceanu in revista "Dacia Literara", devenind astfel o opera esentiala.